

[Undervisningsministeren.]

der foreligger, tyder ikke på, at arbejderbørn, der søger ind ved universiteterne, har lavere eksamenskarakterer end unge fra andre sociale miljøer. Den sociale selektion er, som vi alle ved, sket tidligere i uddannelsessystemet.

Mange uddannelsesoptimister havde regnet med, at vi gennem den stadige uddannelsesekspansion automatisk sikrede social udlig- ning. Lad os indrømme, at vi er blevet skuffede. Mellem midten af 1960erne og begyndelsen af 1970erne steg den andel af en årgang unge, der opnåede studenter- og HF-eksamen, med gennemsnitlig 1,6 procentenheder årligt. Men arbejderbørnenes stigning lå under gennemsnittet. Man var helt nede på 0,8 procentenheder for de ufaglærtes børn, mens man i gruppen større selvstændige og overordnede funktionærer var helt oppe på en årlig stigning på 3,5 procentenheder. Vi kan altså ikke sige, at fortsat udvidelse af tilgangen til de lange uddannelser bringer os nærmere den sociale udlig- ning.

Man kan også frygte, at arbejderbørn kan blive særlig afskrækket af arbejdsløhedsud- sigter kombineret med stor studiegæld, og også at gode forbindelser kan betyde meget for, hvem der får stillinger efter uddannel- sen, og hvem der bliver arbejdsløse.

Lad os slå fast, at begrænsningen af til- gangen til de lange uddannelser på bag- grund af den nuværende fordeling af social- grupper i hovedsagen vil ramme unge fra højere socialgrupper med god uddannelses- baggrund. Det er således ikke rimeligt at postulere, at adgangsbegrænsning vil betyde yderligere social skævhed.

Afgørende for, at vi i en situation med begrænset tilgang til de lange uddannelser kan sikre en mere rimelig fordeling af ud- dannelsesmulighederne end hidtil, vil være, at vi får liberaliseret adgangsvejene til de videregående uddannelser, og at vi sørger for, at gruppen, der søger højere uddannelse uden at have studentereksamen, kan få en stigende del af optagelsespladserne. Libera- liseringen vil blive fortsat, og der vil blive sikret den nye gruppe optagelsespladser i takt hermed.

For mange vil begrænsning af tilgangen til universiteterne stå som et brud med en

lang tradition, hvor man har ment, at en universitetsuddannelse havde en værdi i sig selv uanset de muligheder for erhvervsmæs- sig beskæftigelse, uddannelsen kunne give. Jeg mener også, at uddannelse har en værdi i sig selv, men den unge, der efter at have gennemført en lang universitetsuddannelse står uden beskæftigelse og med stor studie- gæld, vil måske have vanskeligt ved at få øje på de mere ideale resultater. Desuden er meget lange og kraftigt sorterende uddan- nelser måske ikke de bedste og egnede til at tilgodese almene uddannelsesformål.

Det er mit håb, at vi, samtidig med at adgangen til de lange uddannelser reguleres, kan åbne universiteterne og andre videregå- ende uddannelsesinstitutioner på en ny måde. Universitetsuddannelse må også kunne gives som enkeltfag, der kan supplere andre uddannelser, og i mindre dele. Vi har brug for formidling til brede kredse af det forskningsarbejde, der foregår ved univer- siteterne. Jeg håber, at den nye situation vil få universiteterne til at tænke i utraditio- nelle baner.

Lad mig afslutningsvis fremhæve vigtig- heden af, at der snart bliver truffet beslut- ning omkring alle disse væsentlige spørgs- mål, så at vi efter denne debat kan komme videre med de nødvendige beslutninger.

Forespørgeren (Freddy Madsen) (DKP):

Jeg takker ministeren for hendes besva- relse. Desværre kan jeg ikke sige, at jeg er tilfreds med indholdet. Først må jeg sige, at vi meget vel ved, at det ikke alene drejer sig om adgangsbegrænsning. Hovedpunktet vedrører som bekendt beslutningen om en totaldimensionering på 20.000 pr. år frem til 1980 til de længerevarende, videregående uddannelser. Men i forbindelse med det giv- es der undervisningsministeren beføjelser til at gennemføre adgangsbegrænsning inden for forskellige områder.

Forslaget til adgangsbegrænsning inden for lægestudiet ligger på bordet, og tilsva- rende foranstaltninger ved samfundsfag og humaniora er bebudet. Desuden, hvad der ikke er mindst væsentligt, er der tale om en generel stramning af undervisningen med henblik på, som det hedder, en effektivise- ring og afkortning af studierne.